

«Educar sempre és educar en llibertat»

Jaime Nubiola és professor emèrit de filosofia de la Universitat de Navarra i membre del Grup d'Estudis Peirceans. Un estudiós de la figura i el pensament del científic i filòsof nord-americà Charles S. Peirce. Juntament amb la tradició pragmatista comparteix la idea que la filosofia no pot ser un simple exercici acadèmic sinó que té molt a veure amb l'activitat de la vida diària.

11/07/2025

Durant la conversa al Col·legi major Monterols, el professor Nubiola ha reflexionat sobre la importància de la figura del bon professor, de l'acompanyament en la formació dels joves, de l'art de viure, de la llibertat, de la bellesa i també de la fe. De si mateix diu que és “un professor de filosofia, algú a qui li agrada pensar i escriure i convidar a d'altres a pensar i escriure”.

Entre les seves nombroses publicacions trobem reflexions sobre el filòsof C. S. Peirce (1839-1914), lògic i científic nord-americà, sobre educació, filosofia del llenguatge o textos per repensar la vida. Amb la professora Maria Rosa Esplot ha escrit: *¿Qué hacemos con la educación? Desafíos del profesorado para una educación transformadora*

(Desclée De Brouwer, 2024), *Alma de profesor: la mejor profesión del mundo* (Desclée De Brouwer, 2019). *Pensadores de frontera* (Rialp, 2020) és un altre dels seus títols més recents.

Ànima de mestre

Un bon professor, segons Nubiola, “ha de ser competent, ha de conèixer la matèria que tracta i saber com s'ensenya, en segon lloc, ha de ser coherent, exemplar, i, en tercer lloc, ha d'estimar els alumnes, això és clau, un professor ha d'estimar els seus alumnes, el que vol és que els alumnes creixin, aprenguin, que siguin cada vegada millors. Em ve a la memòria la frase de Plutarc que diu que ‘educar no és omplir un got sinó encendre un foc’, els bons professors contagien les ganes d'aprendre”. Justament per aquest motiu, Nubiola defensa que l'educació no és adoctrinar, això

seria una mala educació, “educar sempre és educar en llibertat”.

Com a professor transmet una gran passió per despertar la curiositat dels seus alumnes, convidant-los a pensar tot i que moltes vegades són els mateixos alumnes que mostren reticència a fer-ho perquè segons ells “qui pensa es *ratlla*” i fins i tot pot fer sofrir. La manera suau, amable, d'acompanyar els alumnes a què pensin que ha trobat el professor Nubiola és fer-los escriure sobre qüestions que els interpel·len i així s'obre la porta al diàleg, ni més ni menys que el mètode socràtic.

Sense presses. Cal gaudir de la vida i posar en pràctica l'*slow movement*. Aturar-se “per gaudir de la bellesa i contemplar les coses boniques de la vida, el fet de gaudir dels plaers intel·lectuals es contagia” segons Nubiola. I tot això sempre en plena llibertat perquè per despertar

l'esperit crític no es pot obligar a llegir. Unes reflexions que també serveixen al professor per endinsar-se en el món de la fe, “les persones reben ensenyances cristianes, a l'escola, a la parròquia, a la família, però sempre hi ha un moment, com és el cas de l'adolescència en què es qüestionen aquestes ensenyances i uns deixen de practicar i altres comencen a pensar de manera pròpia”. Així afirma que el camí és “una fe ben viscuda, pensada i acollida, que eixampli la nostra llibertat”.

Fe i cultura

Com a bon filòsof Jaime Nubiola no defuig cap pregunta. Un cop hem entrat en el terreny de la fe avancem tot parlant de cultura i amor a la veritat. En un dels seus darrers llibres, “Pensadores de frontera”, l'autor presenta vint pensadors i pensadores del passat recent amb

grans missatges per continuar reflexionant avui. Els seus breus capítols conviden a consultar els textos originals de cada autor i a repensar la pròpia fe en l'horitzó cultural del nostre temps. Ens confessa que “hi ha llibres que canvien la vida. Jo vaig descobrir Camí de sant Josepmaria i me'l vaig llegir en una nit, vaig pensar aquest llibre em canvia la vida, vull conèixer aquest autor”.

Una fe que no es fa cultura no és plenament acollida. Idea que recull de sant Joan Pau II. Acollir, pensar i viure la fe en una cultura és un fet que comporta pluralisme, no hi ha una sola manera de viure la vocació cristiana. “La fe ha d'impregnar la nostra vida. Part central del missatge de l'Opus Dei consisteix en el fet que la santedat allà on es realitza és en el nostre treball professional, és en les nostres relacions familiars, socials no

és una cosa exclusiva de la vida sacramental” diu Nubiola.

Parlem de la necessitat que “tot cristià sigui intel·lectual, a Jesucrist no se'l segueix tan sols amb el cor també amb el cap”. Calen intel·lectuals que estimin la veritat perquè com diu l'evangelista sant Joan «la veritat us farà lliures» (Jn 8, 31).

Parlar de Déu en el món actual

Com parlar de Déu en un món secularitzat? Davant aquesta pregunta, per acabar la nostra conversa, Nubiola recorre a unes paraules de sant Agustí: “*¡Tarde te amé, hermosura tan antigua y tan nueva, tarde te amé! y tú estabas dentro de mí y yo afuera, y así por de fuera te buscaba*”. I així fa la connexió entre bellesa i interioritat que segons Nubiola és la manera de parlar de Déu actualment. La identitat cristiana és estimar-nos els

uns als altres, ser persones amables, cordials, que escolten.

Tots tenim les nostres ferides, limitacions, errors, que ens aparten de Déu i dels altres, però si reflexionem sobre ells som capaços de corregir-los, de millorar, de rectificar i canviar les cicatrius en condecoracions.

Per al professor Jaime Nubiola, “es tracta de convertir la nostra vida en una obra d'art, del millor art que un sigui capaç. Jo recomano que un tingui una llibreta on anotar les seves reflexions, procurant expressar el que un pensa i això dona pau, alleuja les preocupacions, que quan un arribi al final de la vida digui: això és el que volia fer amb l'ajuda del Cel i els altres, i ha sortit força bé”.

pdf | document generat
automàticament des de [https://](https://dev.opusdei.org/ca-ad/article/entrevista-jaime-nubiola/)
dev.opusdei.org/ca-ad/article/entrevista-
jaime-nubiola/ (04/08/2025)